

ملکه کافر، نفرتی تی

همسر آخناتن (آمنهوتب چهارم) فرعون مصر

میشال هیلن

مترجمین:

حبیب گوهری راد، بهاره پاریاب

سنگین

سرشناسه: موران، میچل Moran, Michelle

عنوان و نام پدیدآور: ملکه نفرتی تی موران میچل مترجم بهاره پاریاب

مشخصات نشر: تهران: جمهوری، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۵۶۸ ص.

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: داستان‌های آمریکایی -- قرن ۲۱ م.

شناسه افزوده: پاریاب، بهاره، ۱۳۶۰ - مترجم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۷ ۱۴۲۴/۰۴۲۴۶۹ PST

رده بندی دیویی: ۸۱۳/۶

شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۸۲۴۷۹

دفتر نشر نگاه مرکزی: خیابان انقلاب، فخر رازی، شهدای ژاندارمری غربی، شماره ۸۸، تلفن: ۶۶۴۸۵۱۱۲
فصلنامه: ۱: نشر: جمهوری، مقابل خیابان صف، شماره ۲۳۰، تلفن: ۳۳۹۳۰۳۹۰
روشنگار: خیابان، یعنی، نرسیده به دولت، شماره ۱۴۸۵، تلفن: ۲۲۶۰۲۵۵۵
فرو: ۳: خیابان کریم خان زند، خردمند جنوبی، نبش کوچه یگانه، کافه کتاب فراموشی، تلفن: ۸۸۸۴۲۰۶۰

 jomhooripub.com

 jomhooripub

 nashrc.jomhoori@gmail.com

■ ملکه کافر، نفرتی تی

● میشل موران، مترجمین: حبیب گوهری راد، بهاره پاریاب

● نشر: جمهوری، چاپ دوم ۱۳۹۸، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

● لیتوگرافی، چاپ، صحافی: ترنج صفحه آرایی و طرح جلد: گروه هنری جمهوری

● شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۸۷-۳۱-۶

● قیمت: ۴۰۰۰۰۰ ریال

● حق چاپ برای ناشر محفوظ می‌باشد.

فهرست

مقدمه.....	۵
کلام اول.....	۹
فصل اول: ۱۳۵۱ پیش از میلاد - پرت، فصل رویش.....	۱۳
فصل دوم: آس - نوزدهمین روز از ماه فارموتی.....	۴۱
فصل سوم: بیستم ماه فارموتی.....	۵۹
فصل چهارم: بیست و یکم ماه فارموتی.....	۶۵
فصل پنجم: بیست و دوم ماه فارموتی.....	۸۳
فصل ششم: بیست و چهارم ماه فارموتی.....	۹۵
فصل هفتم: بیست و پنجم ماه فارموتی.....	۱۰۳
فصل هشتم: بیست و هفتم ماه فارموتی.....	۱۱۵
فصل نهم: شمو، فصل درو.....	۱۲۱
فصل دهم: ممفیس، بیست و پنجم پاچونز.....	۱۳۷
فصل یازدهم: سال ۱۳۵۰ پیش از میلاد مسیح - اخت، فصل باران.....	۱۶۷
فصل دوازدهم: روز هفتم ماه توت.....	۱۷۳
فصل سیزدهم: پرت، فصل رویش.....	۲۰۹
فصل چهاردهم: شمو، فصل برداشت.....	۲۲۳
فصل پانزدهم: تبس، ۱۳۴۹ پیش از میلاد مسیح - پانزدهم ماه تات.....	۲۴۷
فصل شانزدهم: پرت، فصل رویش.....	۲۶۱
فصل هفدهم: آمارانا، بیست و هفتم پایی.....	۳۱۹
فصل هجدهم: ۱۳۴۸ پیش از میلاد مسیح - شمو، فصل برداشت.....	۳۴۳

- فصل نوزدهم: تبس، یازدهم پایی..... ۳۶۹
- فصل بیستم: ۱۳۴۷ پیش از میلاد مسیح - اول مچیر..... ۳۸۱
- فصل بیست و یکم: تبس، چهاردهم ماه فامنوت..... ۴۲۱
- فصل بیست و دوم: تبس، چهاردهم پاچونز..... ۴۳۵
- فصل بیست و سوم: بهار، فصل رویش - ۱۳۴۶ پیش از میلاد مسیح..... ۴۴۵
- فصل بیست و چهارم: هفتم توت - ۱۳۴۵ پیش از میلاد مسیح..... ۴۴۹
- فصل بیست و پنجم: آخت، فصل باران..... ۴۵۵
- فصل بیست و ششم: پرت، فصل رویش..... ۴۷۱
- فصل بیست و هفتم: آه رانا، پنجم پاچونز..... ۴۸۳
- فصل بیست و هشتم: پرت، فصل رویش..... ۴۸۷
- فصل بیست و نهم: ششمین هزاره دربار..... ۴۹۹
- فصل سیام: مرگ..... ۵۲۳
- فصل سی و یکم: و بار دیگر مرگ..... ۵۳۳
- فصل سی و دوم: تبس، ۱۳۴۳ پیش از میلاد، پاچونز..... ۵۴۵
- فصل سی و سوم: ۱۳۳۵ پیش از میلاد مسیح - آخت، فصل باران..... ۵۵۷
- فصل سی و چهارم: پرت، فصل رویش..... ۵۶۷

مقدمه

نفرتی تی (Nefertiti) همسر عظیم‌الشان سلطنتی (عنوانی که ملکه مصر با آن خطاب می‌شد) آمنهوتپ چهارم (که بعدها به اخناتن - Akhenaton - شهرت یافت)، مادر همسر و احتمالاً نامادری فرعون توتانخامن (Tutankhamen) قدرتمندترین ملکه مصر باستان بوده است.

با احتمال فراوان مدت کوتاهی پس از مرگ شوهرش تا به سلطنت رسیدن توتانخامن بر مملکت سلطنت کرده و نام او به‌طور تقریبی چنین ترجمه شده است: «زن زیبایی آهسته است».

شهرت او به خصوص مدیون مجسمه نیم‌تنه ایست که در موزه آلتس برلین نگهداری می‌شود و از آنجایی که کلاه تتموس (Thutmose) یافته شد ساخته این مجسمه‌ساز عنوان شده است. این مجسمه مثلاً بارزی از درک مصریان باستان از تناسبات واقعی چهره است.

نفرتی تی القاب متعددی داشته است. در شهر باستانی کارناک کتیبه‌هایی وجود دارد که او را وارثه، بزرگ نیکوکاران، صاحب دل، مظهر خوشبختی، بانوی ملاحه، عزیز و بانوی دو مملکت خطاب کرده‌اند.

درباره اصل و نسب نفرتی تی عقیده محکمی وجود ندارد، اما نظریه‌ای که عمومیت بیشتری دارد او را دختر آی (Ay) که بعدها به مقام فرعون رسید، میدانند. یک نظریه دیگر که حامیان متعددی یافته است، نفرتی تی را شاهزاده خنمی از اهالی بین‌النهرین میدانند و همچنین عده‌ای او را دختر یا خویشاوند آمنهوتپ سوم Amenhotep III یا از یک خانواده اشرافی اهل تیس یونان میدانند.

تاریخ دقیق ازدواج نفرتی تی با آمنهوتپ چهارم و به تخت نشستن او به عنوان ملکه چندان دقیق نیست اما میدانیم که این دو شش دختر داشته‌اند که تاریخ تولدشان ثبت شده است.

آمنهوتپ چهارم در سال چهارم سلطنت خود (۱۳۴۶ ق.م.) به پرستش آتون (Aton) خدای خورشید پرداخت. او انقلابی مذهبی به وجود آورد که ملکه نفرتی تی در آن نقشی برجسته داشت. این عقیده وجود دارد که این سال آغاز بنا نهادن پایتختی جدید نیز بوده که آختاتن (Akhetaten) نام داشته و در محلی که امروز العمارنه (al-'amārnā) نامیده می‌شود قرار داشته است.

در سال پنجم سلطنت، آمهوتپ چهارم برای نشان دادن مذهب خود، نامش را به‌طور رسمی به اخناتن تغییر می‌دهد. در سال ششم، هرچند ساخت‌وساز شهر هنوز تا دو سال ادامه داشته، اما پایتخت رسماً از تیبس به العمارنه منتقل می‌شود. این شهر جدید به مذهب جدید این زوج تقدیم شده بود و اعتقاد بر این است که مجسمه نیم‌تنه مشهور ملکه در همین دوران ساخته شده باشد.

نفرتی‌تی در طی دوران سلطنت اخناتن و شاید بعد از آن، از قدرتی بی‌مانند برخوردار بود و شاید قدرتمندترین زن در سراسر جهان به شمار می‌رفت. گاهی او در دوران سلطنت شوهرش از قدرتی برابر با شاه برخوردار بود و آنها به‌طور مشترک به سلطنت می‌پرداختند. تصاویر نفرتی‌تی بر دیوارهای معبد در اندازه‌های تصویر فرعون نقش شده است که همین امر نشان‌دهنده اهمیت اوست. تصاویر دیگری از نفرتی‌تی وجود دارد که او را به تنهایی در حال پرستش آتون نشان می‌دهد و همچنین نقش برجسته‌ای که وی را با گرز و در حال مغلوب ساختن دشمنی عجمی در برابر آتون نمایش می‌دهد. چنین مضامینی همواره مختص به فراغت بوده و با این حال نفرتی‌تی نیز در آنها به تصویر کشیده شده است.

پس از کشف جسد مومیایی ملکه نفرتی‌تی، یکی از اتاق‌های مخفی دره پادشاهان مصر، مستند زیبا جهت نمایش مراحل کشف و اسکن جنازه مومیایی و ترسیم چهره واقعی ملکه ساخته می‌شود که نسخه دوبله فارسی این مستند در فروشگاه الکترونیک جام پارسی جهت عرضه قرار دارد.

شفق نفرتی‌تی ملکه‌ی فرعون مصر در سال (۳۹۰ ق.م) و تولد و تاریخ مردن و دلائل مرگ او معلوم نمی‌باشد. نفرتی‌تی همسر فرعون مصر (اخناتن) و دارای شش فرزند به نامهای (میرتاتن) متولد سال ۱۳۵۶ ق.م، میتالین (متولد ۱۳۴۹ ق.م)، نوبختنخ‌آمون (متولد سال ۱۳۴۴ ق.م)، ساشرتی (متولد سال ۱۳۴۴ ق.م)، نفرنفیور (متولد سال ۱۳۴۴ ق.م)، ستی‌بنیا (متولد سال ۱۳۳۹ ق.م) بوده است.

آنچه را که در این مقوله بدان تاکید می‌کنیم و می‌توانیم آنرا آشکار نماییم، آنست؛ اصالت این خانواده از کجا سرچشمه گرفته است؟ تاکنون همه‌ی دنیا در خصوص کوچ کردن آنان اختلاف نظر دارند و در تاریخ همچون گمشده‌های در پس پرده‌های آن، فقط روایت می‌گردد. در تاریخ امپراتوری به نام "میتانی" وجود دارد و با اهمیت‌ترین مرکز تمدن آرامنه و امپراتور "اخناتون" بر آن حکمفرمایی نموده است. مردمان این امپراتوری، حیات شغلی و معیشتی خود را بر روی زین اسب و در انواع تاکتیکهای جنگ و اسکی روی برف صرف

نموده‌اند. نفرتی‌تی در تمامی بازیهای، فنون و مراسمات مسابقه‌ای همراه با همسرش شرکت داشته است. تصویری از نفرتی‌تی همراه با همسرش در زمان تماشا نمودن رژه و مسابقه‌ای، در منطقه‌ی (تپه عمارنه) در مصر بر روی دیواری ترسیم و از آن زمان باقی مانده است. تاکنون مصریان از آن نگهداری و بدان افتخار می‌کنند. در کنار این تصویر در همان مکان، تصویری از خورشید را رسم نموده‌اند، که فرعونیان به پرستش آن مشغول هستند. می‌گویند: "نفرتی‌تی نقش موثری در پرستش این دین و پایداری در پرستش این خداوند (خورشید) را بر فرعون داشته است". نفرتی‌تی بر علم نجوم واقف و بخوبی از آن آگاهی داشت. برای همین هم، علاوه بر ملکه‌ی زیبایی مصر، لقب ملکه دانایی را نیز به او داده‌اند. در مورد مرگ او معتقدات چندانی در دسترس نیست و مرگ او با ابهاماتی مواجه می‌باشد. عده‌ای چنین عنوان می‌نمایند (که او را به قتل رسانده‌اند). عده‌ای دیگر هم بر این باورند و عقیده دارند که ممکن است او در جنگ کشته شده است. منابع تاریخی نیز این‌را به اثبات می‌رسانند، که نفرتی‌تی بعد از مرگ همسرش (فرعون) تا مدتی مشاورت پسر خود (توت‌عنخ‌آمون) را برعهده داشته است و پس از این دوره را نیز، کودکی این فرعون، که بعد از پدرش به مقام فرعونی رسیده است را ذکر می‌نمایند و کلیه‌ی امورات را ملکه نفرتی‌تی در زیر نام فرعون کوچک به انجام می‌رساند. براساس متن مونس بسیاری که کشف شده است، ملکه نفرتی‌تی از اهالی منطقه‌ای که در آن اعصار به نام (اینگاس) از آن نام آورده‌اند، بوده است. اما شایدها و احتمالات فراوانی هم وجود دارد که این منطقه ممکن است در نزدیکی آب‌خاپور در حاشیه‌ی شهر حسگه یا گمان آن می‌رود در حدود کیلومتری شمال شهرآمد (دیاربکر) و ماردین واقع شده باشد. بدین سبب که شمال کوردستان در گذشته و اکنون نیز، تمامی ساکنین آن کورد هستند و برای سالیانی طولانی به مدت ده سال، در آن چندین امپراتوری و فرمانروایی و میرنشین در آن ظهور نموده‌اند. تمامی این مناطق از مکانهای باستانی و اصیل کوردی می‌باشند. حال بر مبنای این تفاسیر، راه دارد تا بگوییم (نفرتی‌تی، ملکه‌ی مصر، ملکه‌ای کورد بوده است و ریشه‌ی نژادی او برمیگردد به مناطق که از مکانهای سکونت باستانی و اصیل کورد آن می‌باشد).